

med Myndighedsalderen, men bindes til saadanne Oualificatio-
ner, at der er virkelig Borgen for Valgernes Selvstaendighed.

2) 58 Adresser, indleverede af (Viceformanden), Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 10de Valgkreds (Hvidt), med 3,254 Under-
skifter, om almindelig Valgret, ligelydende med tidligere af-
givne.

Efter Dagsordenen gik man derpaa over til den fortsatte ende-
lige Behandling af Grundlovsagen, og navnlig til den af Ud-
valget foreslaaede § 66 b. Herved indeholdt Afstemningslisten
Følgende:

34) Udvalgets Forslag: „De fra Folketirken afvigende Troesfams-
funds Forhold ordnes nærmere ved Lov.“

Efterbemærkning: Det er allerede i en tidligere Paragraph blevet
fastsat, at Folketirkens Stilling skal ordnes ved Lov. Nu kommer
det mig for, som om der en saa stor Lighed mellem hiin Paragraph
og den nærværende, hvorefter ogsaa de andre Religionsfamsfunds
Forhold skal ordnes ved Lov, saa at det synes mig at være besyn-
derligt at dele disse Bestemmelser i to Paragrapher; derfor er det,
at jeg har tilladt mig at gjøre det ærede Udvalg opmærksom paa,
som en Redactionsforandring, om det ikke var bedst at samle disse
to Paragrapher i een.

Formanden: Dette mener jeg, er Noget, som ved den 3die
Læsning kan komme under Ventilation.

Da ingen flere ønskede at ytre sig over den foreliggende Para-
graph, fik man til Afstemning, hvorved Paragraphen vedtoges
med 93 Stemmer mod 3.

Man gik derefter over til Udvalgets § 66 c (Grundlovsudka-
stets § 64), med de dertil stillede Ændringsforslag, saalydende:

35) Ræes Hovedforslag: „Enhver har, uden Hensyn til sin Troes-
bekjendelse, Adgang til den fulde Nydelse af borgerlige og politiske
Rettigheder.“

36) Ræes Biforslag: „Enhver har, uden Hensyn til sin Troesbe-
kjendelse, Adgang til den fulde Nydelse af borgerlige og politiske
Rettigheder og kan heller ikke paa Grund af sin Troesbekjendelse
unddrage sig Opsyldelsen af nogen almindelig Borgerpligt.“

37) Mynsters Forslag: „Adgang til den fulde Nydelse af borger-
lige og politiske Rettigheder, undtagen forsaavidt disse maatte
medføre særegne Forpligtelser til Folketirken, staaer aaben for
Alle, som høre til et af de anerkjendte Religionsfamsfund. Ingen
kan paa Grund af sin Troesbekjendelse unddrage sig fra Op-
syldelsen af nogen almindelig Borgerpligt.“

38) Ræders Forslag: Til Paragraphen føies: „Jesuitter og
Munkeordener taales (dog) ikke i Landet.“

39) Udvalgets Forslag: At der istedetfor, som i Udkastet, „be-
røves den fulde Adgang til borgerlige og politiske Rettigheder“
sættes „berøves Adgang til den fulde Nydelse af borgerlige og
politiske Rettigheder“.

40) Udvalgets Forslag: At der tilføies: „eller unddrage sig
Opsyldelsen af nogen almindelig Borgerpligt.“

41) Udkastet: „Ingen kan paa Grund af sin Troesbekjendelse be-
røves den fulde Adgang til borgerlige og politiske Rettigheder.“

De stillede Ændringsforslag erholdt paa Formandens Opsylding
den fornødne Understøttelse.

Mynster: De Betæneligheder, der tilbyde sig ved denne Be-
stemmelse, forekomme mig vel at være meget betydelige; men da jeg
ikke kan vente i denne Henseende at finde synderlig Anklang, skal jeg
ikke fremkalde nogen Discussion derover. Men hvad angaaer den
Forandring, jeg har givet mig den Frihed at foreslaae, nemlig at,
idet der tilstaaes Adgang til fuld Nydelse af borgerlige og politiske
Rettigheder, saa skulde der udtales eller tilføies „undtagen forsa-
vidt disse maatte medføre særegne Forpligtelser til Folketirken“, da
forekommer en saadan Tilføielse mig aldeles nødvendig. Ved en
Valghandling i Jylland skal det være skeet, da der blev Tale om
Religionsfrihed og om en Bestemmelse omtrent som den, der her er
bragt i Forslag, at en Mand spurgte: kan da en Jøde blive Cul-
tusminister og en Dvæler Krigsminister? Saadanne Spørgs-
maal, der strax tilbyde sig for den sunde Fornuft, synes det
mig, Grundloven ikke skal fremkalde. Man vil sige, at det ingen Nød

har, at det nogen sinde vil finde Sted; det kan vel saa være,
men under den foreløbige Forhandling har jeg tilladt mig at
ansføre et Exempel fra et andet Land, hvor det var nær ved, at en
Jøde var bleven Cultusminister. Det er naturligt, at den Jøde, der
vilde paatage sig Saadant, uden Tvivl vilde høre til dem, der slet
ingen Religion have, og om det er til en Saadan Ledelsen af de re-
ligiøse Anliggender skulde betænktes, behøver jeg vel ikke videre at for-
klare. Men om det ogsaa ingen Fare er i denne Henseende, saa
kunde det vel i Tidens Løb skee, at Katholiker kunde blive bestiftede
dertil eller til en anden Bestiftning, der stod i nær Forbindelse med
Kirken. Det er bekjendt nok, at den romersk-katholske Kirke udstræk-
ker sine Garn vidt omkring, og det er ikke ret mange Aar siden, at
Paven bestiftede en Mand, der siden viste sig som en ivrig Fanatiker,
til Biskop for Danmark og Hansestæderne eller Hamborg og Bremen.
Stemningen var dengang vel saaledes, at han blev afvist, men der
er ingen Tvivl om, at naar større Frihed aabnes i denne Henseende,
vil den romerske Curie ogsaa søge at udstrække sin Indflydelse over
disse Lande. Dersom nu i Fremtiden en Katholik virkelig skulde ville
paatage sig at bestyre de religiøse Anliggender heri Landet, da kan
man være temmelig vis paa, at han vil være en af dem, der have
inddruffet jesuitiske Grundsatninger, og vil anvende alle Midler for
at udbrede den romersk-katholske Kirke. Dersom man mener, at dette
ingen Fare har, da kan det vel være; men der lader sig da heller
Intet indvende imod det af mig foreslaaede Tillæg, og dersom man
da ikke vil antage det, synes det kun at være, fordi man mener, at
det klæder godt at være høflig og bukke for de Fremmede; men jeg
kan ikke skjønne, hvorfor man saaledes ved enhver Leilighed skal gjøre
et Buk for forkeerte Sæcter og afvigende Religionsfamsfund, da det
dog ikke synes, at den Kirke, man erkjender som Folketirken, nyder
den samme Artighed.

Lage Müller: Jeg har ved den foreløbige Forhandling
erklæret, at jeg ansaae Udtrykket „dermed forenelige“ indsat
ved politiske og borgerlige Rettigheder for at være det meest adæquate
Udtryk. Dette Udtryk er nemlig elastisk; man kan udstrække det tem-
melig meget, eftersom man ifølge Tidensomstændighederne anseer det
for rigtigt, men det tilkjendegiver dog derhos temmelig bestemt, at
der er nogle Rettigheder, som maae erkjendes ikke at lade sig forene
med en afvigende Troesbekjendelse, og det kunde vel være Tilfældet
ogsaa med nogle, som just ikke umiddelbart medføre særegne Forplig-
telser til Folketirken. Jeg har imidlertid ikke stillet noget Ændrings-
forslag om Tilføielsen af disse Ord, som jeg ogsaa fra den formelle
Side har fundet meget passende, og de kunne altsaa ikke nu komme
i Betragtning og vilde vel muligen heller ikke have fundet meget
Bifald; jeg maa derfor nu stemme for Forslaget under Nr. 37,
som angaaer netop, at saadanne Rettigheder, der medføre særegne
Forpligtelser til Folketirken, kunne de, som have en fra denne afvi-
gende Troesbekjendelse, ikke have Adgang til.

Ræder: Udvalget har ikke optaget mit Amendement eller For-
slag under Nr. 38, og den ærede Ordfører har ikke oplyst mig om,
hvilke Indvendinger der maatte kunne gjøres imod dette Forslag.
Jeg kan imidlertid ikke troe, at der mod Forslagets Indhold er
Indvendinger fra Udvalgets Side, men de maae formodentligen ligge
i det Formelle; man har maaskee meent, at naar § 66 b, der er
opført under Nr. 34, er antagen, Sagen saaledes til sin Tid kunde
blive ordnet ved Lov. Men jeg maa være af den Formening, at et
Forslag af den Bestaendighed som det, der her er stillet, er af den Betyd-
ning, at det absolut bør optages i Danmarks Grundlov, som det
ogsaa er optaget i den norske Grundlov. Af alle afvigende Troes-
bekjendelser er der ingen, man saameget maa frygte for, som den ka-
tholske, og det fordi der er en katholsk Propaganda, der ikke vil und-
lade at pløie Danmarks Mark og søge at udbrede Katholicismen,
saavidt det staaer i dens Magt, og dertil har den vistnok i Jesui-
terne de lærvilligste Disciple og herligste Lærere. Derfor anseer jeg
det for at være af stor Betydning, at man optager dette mit Forslag
i Grundloven. Jeg skal ikke videre tale om Ignatius Loyolas Di-
sciple; om de end ikke ere bekjendte her i Danmark, saa ere de be-
kjendte nok af Historien. Munkeordenerne endelig ere saa afvigende
fra vore Sæder og Skikke, at de vistnok ikke bør finde Adgang heri